

UCHWAŁA NR XVIII. .2016
RADY MIEJSKIEJ W CZŁUCHOWIE

z dnia 16 marca 2016 r.

**w sprawie uchwalenia Gminnego Programu Wspierania Rodziny na terenie Miasta Człuchów na
lata 2016 – 2018.**

Działając na podstawie art. 18 ust. 2 pkt. 15 ustawy z dnia 08 marca 1990 r. o samorządzie gminnym (t.j. Dz.U. z 2015r. poz.1515 z późn. zm.) w związku z art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j. Dz.U. z 2015 r. poz.332) uchwala się, co następuje :

§ 1. Przyjmuje się do realizacji na lata 2016 – 2018 Gminny Program Wspierania Rodziny na terenie Miasta Człuchów stanowiący załącznik do niniejszej uchwały.

§ 2.Wykonanie uchwały powierza się Burmistrzowi.

§ 3.Uchwała wchodzi w życie z dniem podjęcia.

UZASADNIENIE

Zgodnie z treścią art. 179 ust. 2 ustawy z dnia 9 czerwca 2011r o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej (t.j.Dz.U. z 2013 r. poz.135 ze zm.) rada gminy, biorąc pod uwagę potrzeby, o których mowa w ust. 1, uchwała gminne programy wspierania rodziny.

Zadaniem programu wspierania rodziny jest zapobieganie dysfunkcji rodziny poprzez tworzenie systemu wspomagającego rodzinę, dzieci i młodzież, w taki sposób aby była w stanie samodzielnie zmierzyć się z własnymi problemami. Pomoc powinna mieć na celu podtrzymanie umiejętności uczestnictwa w życiu społeczności lokalnej i pełnieniu ról społecznych poprzez wzmocnienie zasobów tkwiących w poszczególnych członkach rodziny, poprawę jakości życia rodzin zagrożonych wykluczeniem społecznym, wspieranie rodziców w pełnieniu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.

Aby skutecznie zapobiegać dysfunkcji rodziny koniecznością jest zaangażowanie wszystkich instytucji, które wspierają rodzinę. Najważniejszą sprawą jest zapewnienie odpowiednich warunków rozwoju dla dzieci i młodzieży w taki sposób, aby zapobiegać powielaniu nieprawidłowych wzorców w przyszłości. Pozostawienie rodzin bez fachowego dla nich wsparcia i pomocy specjalistycznej może spowodować wzrost zjawiska ich degradacji i skutkować będzie różnorodnymi konsekwencjami. Ważne jest by pomoc specjalistyczna (psychologiczna, socjalna, prawna...) mogła być dla rodzin ubogich bezpłatna. W pierwszej kolejności rodzinna powinna mieć możliwość samodzielnego zmierzania się ze swoimi problemami, co pozwala zwiększyć jej szansę na prawidłowe funkcjonowanie w środowisku oraz stymulować aktywność własną, wyzwalać potencjał i pozwalać na uczenie się nowych umiejętności. Pomoc powinna przede wszystkim być nakierowana na wsparcie dziecka w rodzinie i w środowisku lokalnym przy wykorzystaniu grup samopomocowych, organizacji pozarządowych i innych instytucji działających na rzecz rodziny i dziecka.

System wspierania rodziny i pieczy zastępczej został utworzony także ze względu na dobro dzieci, które potrzebują szczególnej ochrony i pomocy ze strony dorosłych, środowiska rodzinnego, atmosfery miłości i zrozumienia, w trosce o ich harmonijny rozwój i przyszłą samodzielność życiową, dla zapewnienia ochrony przysługujących im praw i wolności, dla dobra rodziny, która jest podstawową komórką społeczeństwa oraz naturalnym środowiskiem rozwoju i dobra wszystkich jej członków, a w szczególności dzieci w przekonaniu, że skuteczna pomoc dla rodzin przewyższających trudności w opiece nad dziećmi i wychowaniu dzieci oraz skuteczna ochrona dzieci i pomoc dla nich może być osiągnięta przez współpracę wszystkich osób, instytucji i organizacji pracujących z dziećmi i rodzicami.

Projekt uchwały przedkłada Burmistrz Miasta

**Gminny Program
Wspierania Rodziny
2016 – 2018**

Człuchów 2016

Spis treści

Wstęp.....	3
1. Zasoby-instytucje funkcjonujące w obszarze wspierania rodziny, na terenie miasta Człuchowa oraz zakres ich działalności.....	4
2. Diagnoza środowiska lokalnego	12
3. Cel główny i cele szczegółowe.....	20
4. Finansowanie.....	24
5. Monitorowanie.....	24
6. Podsumowanie.....	24

Wstęp

Rodzina jest pierwszym i najważniejszym środowiskiem w życiu dziecka. To w niej dzieci uczą się najważniejszych zasad obowiązujących w grupie i społeczeństwie. Poprzez kontakt z rodzicami i rodzeństwem uczą się norm i zasad życia społecznego. Rodzina zapewnia opiekę i bezpieczeństwo, przekazuje tradycje rodzinne, narodowe, religijne. Jest grupą, w której relacje i interakcje oparte są na intymnym związku, wzajemnym uczuciu, współodpowiedzialności za wszystkich członków rodziny. „Na prawidłowe funkcjonowanie rodziny ma wpływ wiele czynników. Wśród nich możemy wyróżnić:

- 1) zespół warunków bytowych (pozwalają na zaspokojenie potrzeb biologicznych, rozwojowych dziecka),
- 2) czas pracy i czas wolny rodziców (jak długo pracują?, ile mają czasu wolnego i ile z niego poświęcają dziecku?),
- 3) poziom społeczno- kulturalny rodziców, umiejętności wychowawcze, wykształcenie, aktywność społeczna i kulturowa, stosunek do świata wartości, światopogląd, zasady moralne,
- 4) zgodne pożycie rodziców,
- 5) właściwa organizacja życia rodzinnego" ¹.

Zazwyczaj pierwszym symptomem nieprawidłowości w funkcjonowaniu rodziny są pojawiające się problemy w sferze opiekuńczo-wychowawczej. Rodzice nie są w stanie zabezpieczyć podstawowych potrzeb dzieci zarówno w zakresie potrzeb materialnych jak i potrzeb emocjonalnych. W efekcie nie radzą sobie z wychowaniem dzieci, co przejawia się w coraz częściej występujących u dzieci problemach zdrowotnych, psychologicznych i wychowawczych. Dlatego też bardzo ważne jest udzielanie rodzinom przeżywającym trudności opiekuńczo-wychowawcze wsparcia. Powinno mieć ono postać planowych działań, które mają na celu przywrócenie rodzinie zdolności do wypełniania jej podstawowych

¹

funkcji. Niniejszy Program uwzględnia działania, które w myśl ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, należy przyjąć do realizacji, w celu wsparcia rodzin zamieszkujących na terenie miasta Człuchowa i przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze.

1. Zasoby - instytucje funkcjonujące w obszarze wspierania rodziny, znajdujące się na terenie miasta Człuchowa oraz zakres ich działalności.

Na terenie miasta Człuchowa funkcjonuje szereg instytucji i organizacji, które zajmują się realizacją działań na rzecz rodziny i dziecka. Poniższa tabela przedstawia rodzaj i zakres ich działalności.

Obszar działalności	Instytucje	Zakres działalności
Pomoc w opiece nad dziećmi do lat 7	1. Żłobki: Centrum Edukacyjne Żłobek Delfinek ul. Sobieskiego 10 Przedszkole Niepubliczne Bajka z grupą żłobkową ul. Sobieskiego 7 Żłobek nr 46 Pozytywnych Inicjatyw w Człuchowie ul. Szkolna 3 Żłobek nr 47 Pozytywnych Inicjatyw w Człuchowie ul. Czarnieckiego 43	<ul style="list-style-type: none"> • opieka nad dziećmi w wieku do lat 3, • działania wychowawcze.
	2. Przedszkole Miejskie im. Jacka i Agatki w Człuchowie:	<ul style="list-style-type: none"> • opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat, • działania wychowawcze, • wspomaganie rozwoju i edukacji.
	3. Przedszkole Niepubliczne "Bajka" z grupą żłobkową:	<ul style="list-style-type: none"> • opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat, • działania wychowawcze, • wspomaganie rozwoju i edukacji.
	4. Centrum Edukacyjne Niepubliczne Przedszkole Motylek z Oddziałem Integracyjnym:	<ul style="list-style-type: none"> • opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat, • działania wychowawcze, • wspomaganie rozwoju i edukacji.
	5. Przedszkole Muzyczne "Piano":	<ul style="list-style-type: none"> • opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat, • działania wychowawcze, • wspomaganie rozwoju i edukacji.
	6. Zespół Wychowania Przedszkolnego "Akademia Przedszkolaka"	<ul style="list-style-type: none"> • opieka nad dziećmi w wieku od 3 do 7 lat, • działania wychowawcze, • wspomaganie rozwoju i edukacji.

	7.Zespół Placówek Opiekuńczo-Wychowawczych:	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja Programu Współpracy z rodziną naturalną wychowanka, • poradnictwo pedagogiczne (program realizowany przez pedagoga i wychowawców), • działania pracownika socjalnego ZPOW (współpraca z rodzinami).
Edukacja	1.Szkoła Podstawowa nr 1 im. Przyjaciół Ziemi:	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów, • biblioteka, • świetlica, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	2. Niepubliczna Szkoła Podstawowa „Piano”	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów, • biblioteka, • świetlica, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	3. Gimnazjum nr 1:	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • biblioteka, • świetlica, • pedagog, • psycholog, • współpraca z instytucjami.
	4. Zespół Szkół Gimnazjalnych i Ogólnokształcących im. St. Czarnieckiego w Człuchowie: - Gimnazjum z Oddziałami Dwujęzycznymi nr 3, - Liceum Ogólnokształcące,	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów, • biblioteka, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	5. Zespół Szkół Sportowych: - Szkoła Podstawowa Sportowa,	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • biblioteka, • świetlica,

	<p>- Gimnazjum Sportowe, - Liceum Ogólnokształcące Sportowe.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • współpraca z instytucjami, • wyspecjalizowana opieka medyczna (lekarz medycyny sportowej pielęgniarka), • opieka psychologiczno-pedagogiczna • przy ZSS działa UKS ZSS Człuchów.
	<p>6. Zespół Szkół Technicznych im. J. Szymczaka:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów, • biblioteka, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	<p>7. Zespół Szkół Społecznych im. Jana Nowaka Jeziorańskiego: -Gimnazjum, -Liceum Ogólnokształcące.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów, • biblioteka, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	<p>8. Zespół Szkół Agrobiznesu:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia edukacyjne, • zajęcia dydaktyczne, wyrównawcze, • zajęcia pozalekcyjne, • zajęcia w ramach realizowanych projektów, • biblioteka, • pedagog, • współpraca z instytucjami.
	<p>9. Specjalny Ośrodek Szkolno-Wychowawczy: -Szkoła Podstawowa, -Gimnazjum, -Szkoły Zawodowe, -Internat, -nauczanie indywidualne.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • realizacja programów z zakresu wyrównywania szans edukacyjnych.
	<p>10. Ośrodek Szkolenia i Wychowania OHP: - Gimnazjum z klasami przysposabiającymi do pracy, - Zasadnicza Szkoła Zawodowa, - Nauka w systemie kursowym, - Internat.</p>	<ul style="list-style-type: none"> • wspomaganie systemu oświaty poprzez aktywizację społeczną, zawodową i ekonomiczną młodzieży, • podejmowanie działań zmierzających do podwyższania kwalifikacji zawodowych lub przekwalifikowania, • wspieranie inicjatyw służących przeciwdziałaniu bezrobociu i wychowaniu w procesie pracy.

<p>Wsparcie dla rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze</p>	<p>1.Powiatowe Centrum Pomocy Rodzinie:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • opieka nad dzieckiem i rodziną, • szkolenia rodzin zastępczych, • szkolenia w zakresie podnoszenia umiejętności zawodowych pracowników pomocy społecznej, • poradnictwo psychologiczne, pedagogiczne, socjalne - dla rodzin zastępczych oraz osób dorosłych, młodzieży i dzieci mających trudności w zakresie funkcjonowania w środowisku rodzinnym, szkolnym, społecznym, komunikacji, kryzysów chorobowych, emocjonalnych oraz zaburzenia rozwoju, • pomoc dla osób niepełnosprawnych.
	<p>2.Sąd Rodzinny w Człuchowie:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • Ośrodek Kuratorski - realizacja postanowień sądu dotyczących dzieci i młodzieży sprawiających trudności wychowawcze, • Kuratorzy- wykonują prawomocne orzeczenia sądu. W ramach tych działań kontrolują wykonywanie obowiązków nałożonych przez sąd oraz przestrzeganie przez skazanych porządku prawnego.
	<p>3.Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna:</p>	<ul style="list-style-type: none"> • zajęcia dla dzieci i młodzieży indywidualne i grupowe, • zajęcia integracyjne, • diagnoza i terapia psychologiczna, pedagogiczna, logopedyczna, surdopedagogiczna, surdologopedyczna, tyflopedagogiczna, • przesiewowe badania, • warsztaty, • wykłady z elementami warsztatów, • zajęcia dla rodziców- spotkania indywidualne i grupowe, • porady, • mediacje.
	<p>4. Niepubliczna Poradnia Psychologiczno-Pedagogiczna „Terapeucik” ul. Zielona 31</p>	<ul style="list-style-type: none"> • terapia logopedyczna i pedagogiczna, • poradnictwo z zakresu doradztwa zawodowego, • terapia osób z niepełnością mówienia, niedowidzących i niedosłyszących oraz z zaburzoną sprawnością grafomotoryczną, • opieka specjalistów: tyflopedagoga, surdopedagoga, oligofrenopedagoga i rehabilitanta, • diagnoza w zakresie wad wymowy i trudności komunikacyjnych, dysleksji, gotowości szkolnej, przyczyn trudności szkolnych, zaburzeń zachowania,

		<ul style="list-style-type: none"> • wydaje opinie w sprawie: <ul style="list-style-type: none"> -wczesnego wspomagania rozwoju dziecka, - oceny gotowości szkolnej dziecka do podjęcia nauki w klasie I, -dostosowania wymagań edukacyjnych wynikających z trudności w nauce i dysleksji, - zwolnienia ucznia z wadą słuchu lub z głęboką dysleksją rozwojową z nauki drugiego języka, -dostosowanie warunków i formy przeprowadzania sprawdzianu w ostatnim roku nauki w szkole podstawowej, w gimnazjum i egzaminu dojrzałości do indywidualnych potrzeb ucznia. • zajęcia indywidualne i grupowe dla dzieci w ramach wczesnego wspomagania rozwoju dziecka.
	4. Świetlica MOPS dla Dzieci i Młodzieży przy ul. Słowackiego- placówka wsparcia dziennego :	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych., • placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.
	5. Ognisko Wychowawcze TPD- placówka wsparcia dziennego:	<ul style="list-style-type: none"> • wspieranie rodziny w zakresie pomocy w opiece i wychowaniu dzieci z rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych., • placówka wsparcia dziennego współpracuje z rodzicami lub opiekunami dziecka, a także z placówkami oświatowymi i podmiotami leczniczymi.
	6.Asystent rodziny działający w MOPS:	<ul style="list-style-type: none"> • W przypadku, gdy MOPS poweźmie informację (ze szkoły, policji, sądu, PCPR, jednostek służby zdrowia, środowiska lokalnego itp.) o rodzinie przeżywającej trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych, pracownik socjalny przeprowadza w tej rodzinie wywiad środowiskowy. Po dokonaniu analizy sytuacji rodziny, wnioskuje do dyrektor MOPS o przydzielenie asystenta rodziny, • do zadań asystenta rodziny należy w szczególności: <ol style="list-style-type: none"> 1) opracowanie i realizacja planu pracy z rodziną we współpracy z członkami rodziny i w konsultacji z pracownikiem socjalnym,

		<ol style="list-style-type: none">2) opracowanie, we współpracy z członkami rodziny i koordynatorem rodzinnej pieczy zastępczej, planu pracy z rodziną, który jest skoordynowany z planem pomocy dziecku umieszczonemu w pieczy zastępczej,3) udzielanie pomocy rodzinom w poprawie ich sytuacji życiowej, w tym w zdobywaniu umiejętności prawidłowego prowadzenia gospodarstwa domowego,4) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów socjalnych,5) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów psychologicznych,6) udzielanie pomocy rodzinom w rozwiązywaniu problemów wychowawczych z dziećmi,7) wspieranie aktywności społecznej rodzin,8) motywowanie członków rodzin do podnoszenia kwalifikacji zawodowych,9) udzielanie pomocy w poszukiwaniu, podejmowaniu i utrzymywaniu pracy zarobkowej,10) motywowanie do udziału w zajęciach grupowych dla rodziców, mających na celu kształtowanie prawidłowych wzorców rodzicielskich i umiejętności psychospołecznych ,11) udzielanie wsparcia dzieciom, w szczególności poprzez udział w zajęciach psychoedukacyjnych,12) podejmowanie działań interwencyjnych i zaradczych w sytuacji zagrożenia bezpieczeństwa dzieci i rodzin,13) prowadzenie indywidualnych konsultacji wychowawczych dla rodziców i dzieci;14) prowadzenie dokumentacji dotyczącej pracy z rodziną,15) dokonywanie okresowej oceny sytuacji rodziny, nie rzadziej niż co pół roku, i przekazywanie tej oceny podmiotowi, o którym mowa w art. 17 ust. 1,16) monitorowanie funkcjonowania rodziny po zakończeniu pracy z rodziną;17) sporządzanie, na wniosek sądu, opinii o rodzinie i jej członkach,18) współpraca z jednostkami administracji rządowej i samorządowej, właściwymi organizacjami pozarządowymi oraz innymi podmiotami i osobami specjalizującymi się w działaniach na rzecz dziecka i rodziny,19) współpraca z zespołem interdyscyplinarnym lub grupą roboczą, o których mowa w art. 9a ustawy z dnia 29 lipca 2005 r. o przeciwdziałaniu przemocy w rodzinie lub innymi podmiotami.
--	--	--

	7.Zespół Interdyscyplinarny działający przy MOPS:	<ul style="list-style-type: none"> • przeciwdziałanie przemocy w rodzinie, • prowadzenie procedur Niebieskiej Karty.
	8.Grupy Samopomocowe przy MOPS:	<ul style="list-style-type: none"> • organizowanie grup samopomocy dla rodziców i opiekunów
	9. Centrum Konsultacyjno-Informacyjne ds. Uzależnień w tym: - Świetlica socjoterapeutyczna, - Punkt do spraw przemocy, - Punkt do spraw narkomanii.	<ul style="list-style-type: none"> • świetlica socjoterapeutyczna- funkcjonuje 5 razy w tygodniu po 3 godz. dziennie. Głównym celem działalności świetlicy jest, aby dziecko radziło sobie lepiej bez nadmiernego napięcia z rozwiązywaniem problemów, których dostarcza mu życie, • prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej oraz szkoleniowej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholizmu i narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, • poradnictwo specjalistyczne prawnika, psychologa, specjalisty terapii uzależnień.
	10.Komisja do spraw Rozwiązywania Problemów Alkoholowych:	<ul style="list-style-type: none"> • prowadzenie profilaktycznej działalności informacyjnej i edukacyjnej w zakresie rozwiązywania problemów alkoholowych i przeciwdziałania narkomanii, w szczególności dla dzieci i młodzieży, w tym prowadzenie pozalekcyjnych zajęć sportowych, a także działań na rzecz dożywiania dzieci uczestniczących w pozalekcyjnych programach opiekuńczo-wychowawczych i socjoterapeutycznych.
Pomoc socjalna	1.Miejski Ośrodek Pomocy Społecznej:	<ul style="list-style-type: none"> • Poprawa sytuacji materialno-bytowej osób i rodzin objętych pomocą: realizacja świadczeń pieniężnych i rzeczowych określonych w ustawach. • pomoc w zakresie dożywiania. MOPS realizuje program „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”, celem programu jest wsparcie w zakresie dożywiania m.in. dzieci i młodzieży poprzez zapewnienie posiłku, świadczenia pieniężnego na zakup żywności, albo świadczenia rzeczowego w postaci produktów żywnościowych.
	2.Towarzystwo Pomocy im. Św. Brata Alberta Koło Człuchowskie:	<ul style="list-style-type: none"> • zbiórki pieniędzy na paczki świąteczne dla dzieci.

	3.Polski Czerwony Krzyż (PCK):	<ul style="list-style-type: none"> wydawanie żywności z Programu PEAD dla mieszkańców kwalifikujących się do tej pomocy.
Zdrowie	1.Niepubliczne Zakłady Opieki Zdrowotnej:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- ARS MEDICA ul. Sobieskiego 5:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- BIGMED os. Sikorskiego 4b:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	-Cardiomed os. Wazów 8:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	-DIAMED ul. Poniatowskiego 15:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- FEMINA os. Wazów:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- IL-MED. ul. Szczecińska 4:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- OPUS filia w Człuchowie:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- Przychodnia lekarska HIPOKRATES os. Wazów 8:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- Przychodnia lekarska SANUS-MED. ul. Koszalińska 4:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	2.Indywidualna Specjalistyczna Praktyka Lekarska:	<ul style="list-style-type: none"> świadczenie usług zdrowotnych,

	- lek.med. Ewa Żmienko:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- lek.med. Mariusz Milewski:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- lek.med. Anita Filipowicz-Kozak:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- lek.med. Jacek Wilant:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	- lek.med.Halina Groszewska:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ,
	3.Samodzielny Publiczny Zakład Opieki Zdrowotnej w Człuchowie ul. Szczecińska 31:	<ul style="list-style-type: none"> • świadczenie usług zdrowotnych w ramach NFZ.

2. Diagnoza środowiska lokalnego.

Poniżej przedstawiono tabele zawierające dane statystyczne dotyczące: demografii; typów rodzin korzystających z pomocy społecznej; rodzajów dysfunkcji, na podstawie których udzielono osobom/rodzinom pomocy; osób korzystających z wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020"; rodzin pobierających zasiłki rodzinne; uczniów objętych rządowym programem "Wyprawka szkolna", stypendium szkolnym oraz zasiłkiem szkolnym; dzieci z rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny, które zostały umieszczone w pieczy zastępczej lub powróciły do rodziny biologicznej; prowadzonych "Niebieskich kart".

Dane statystyczne obejmują okres 2013 - 2015 i zostały przygotowane na podstawie oceny zasobów pomocy społecznej, według stanu na dzień 31.12.2015. Analiza danych została przygotowana z wykorzystaniem:

- sprawozdań resortowych MOPS,
- informacji uzyskanych z Urzędu Miasta, z następujących referatów: do spraw ewidencji ludności, do spraw świadczeń oraz do spraw oświaty,
- sprawozdań z działalności Zespołu Interdyscyplinarnego,
- sprawozdania z realizacji zadań z zakresu wspierania rodziny.

Tabela 1

Dane o sytuacji demograficznej mieszkańców Człuchowa w latach 2013-2015.

Mieszkańcy	Rok		
	2013	2014	2015
Mieszkańcy (w osobach)			
Ogółem	14 385	13 883	13 656
Kobiety			
Ogółem	7 463	7 259	7 153
W wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	1 266	1 199	1 162
W wieku produkcyjnym (18-59 lat)	4 377	4 324	4 182
W wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej)	1 820	1 736	1 809
Mężczyźni			
Ogółem	6 922	6 624	6 503
W wieku przedprodukcyjnym (0-17 lat)	1 302	1 204	1 166
W wieku produkcyjnym (18-59 lat)	4 879	4 207	4 065
W wieku poprodukcyjnym (60 lat i więcej)	741	1 213	1 272

Z analizy danych w zakresie demografii wynika, że ogólna liczba mieszkańców naszego miasta maleje. W stosunku do lat poprzednich możemy zaobserwować następujące zmiany w strukturze ludności:

- zmniejsza się liczba osób w wieku przedprodukcyjnym,
- zmniejsza się liczba osób w wieku produkcyjnym,
- zmniejsza się liczba osób w wieku poprodukcyjnym.

Niekorzystne zmiany demograficzne są spowodowane:

- mniejszą liczbą urodzeń,

- większą liczbą zgonów nad urodzeniami,
- migracjami,
- emigracją.

Tabela 2

Dane dotyczące rodzin korzystających z pomocy MOPS w 2015r.

Typy rodzin	Liczba rodzin	Liczba osób w rodzinach
Rodziny ogółem,	450	888
o liczbie osób w rodzinie 1	257	257
2	63	126
3	60	180
4	49	196
5	9	45
6 i więcej	12	84
w tym: rodziny z dziećmi ogółem	119	448
w tym z 1 dzieckiem	40	116
2 dzieci	58	210
3 dzieci	16	86
4 dzieci	3	18
5 dzieci	1	7
6 dzieci i więcej	1	11
w tym: rodziny niepełne ogółem	56	181
o liczbie dzieci 1	18	43
2	29	95
3	8	37
4 i więcej	1	6

Z danych przedstawionych w tabeli 2 wynika, że w 2015r. z pomocy i wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej skorzystało **450** rodzin, w strukturach których funkcjonowało 888 osób:

- 119 rodzin z dziećmi,
- 56 rodzin niepełnych.

Tabela 3

Rodzaje dysfunkcji, na podstawie których MOPS udzielił osobom/rodzinom pomocy i wsparcia.

Powody udzielenia pomocy i wsparcia	Liczba rodzin w danym roku.		
	2013	2014	2015
Ubóstwo	383	320	345
Bezrobocie	282	245	218
Niepełnosprawność	235	227	233
Długotrwała lub ciężka choroba	292	274	263
Bezradność w sprawach opiekuńczo - wychowawczych	79	68	59
Alkoholizm	63	59	60
Narkomania	0	1	0
Potrzeba ochrony macierzyństwa	25	8	16
w tym: wielodzietność	21	3	13
Bezdomność	23	26	26
Trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego	4	8	4
Przemoc w rodzinie	13	16	5

Z analizy danych przedstawionych w tabeli 3 wynika, że wśród głównych powodów przyznawania pomocy znajdują się: ubóstwo, długotrwała lub ciężka choroba, niepełnosprawność, bezrobocie, alkoholizm, bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych, bezdomność, potrzeba ochrony macierzyństwa (w tym wielodzietność), przemoc w rodzinie oraz trudności w przystosowaniu do życia po zwolnieniu z zakładu karnego. Możemy również zaobserwować, że w wielu przypadkach powodem trudnej sytuacji życiowej osoby lub rodziny jest występowanie więcej niż jednej dysfunkcji (bezrobocie + alkoholizm + bezradność w sprawach opiekuńczo-wychowawczych).

Tabela nr 4

Dane dotyczące osób korzystających z wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020".

Liczba osób objętych programem „Pomoc państwa w zakresie dożywiania”	2013	2014	2015
	Ogółem	764	714
liczba osób korzystających z posiłków - dorośli	190	110	85
liczba osób korzystających z posiłku – dzieci	112	65	58
liczba osób korzystających z zasiłku celowego – dorośli	421	423	369
liczba osób korzystających z zasiłku celowego – dzieci	228	219	208

Z danych przedstawionych w tabeli 4 wynika, że w 2015r. z pomocy i wsparcia Miejskiego Ośrodka Pomocy Społecznej w ramach wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020" skorzystały **633** osoby.

W stosunku do lat poprzednich możemy zaobserwować, że liczba osób korzystających z tej formy pomocy maleje:

- zmniejszyła się liczba dzieci oraz osób dorosłych korzystających z posiłków,
- zmniejszyła się liczba dzieci oraz osób dorosłych korzystających ze świadczeń pieniężnych na zakup posiłku lub żywności.

Tabela 5

Dane dotyczące rodzin pobierających zasiłki rodzinne.

Liczba rodzin pobierających zasiłek rodzinny,	369
w tym:	
na 1 dziecko	143 x 1 = 143
na 2 dzieci	164 x 2 = 328

na 3 dzieci	45 x 3 = 135
na 4 dzieci i więcej	16 x 4 = 64
Łączna liczba dzieci otrzymujących zasiłek rodzinny	670

Z danych przedstawionych w tabeli 5 wynika, że w 2015r. ze świadczeń rodzinnych, w formie zasiłku rodzinnego, który ma na celu częściowe pokrycie wydatków na utrzymanie dziecka skorzystało **369** rodzin (670 zasiłków rodzinnych).

Tabela 6

Inne rodzaje pomocy udzielanej rodzinom: stypendium szkolne, zasiłek szkolny, wyprawka szkolna.

Rok	Stypendium		Zasiłek szkolny		Wyprawka szkolna	
	Liczba uczniów	Kwota	Liczba uczniów	Kwota	Liczba uczniów	Kwota
2013	260	244 440,00	4	2 120,00	302	68 942,98
2014	290	281 200,00	0	0	258	57 022,78
2015	291	263 600,00	5	2 650,00	160	34 580,08

Z analizy danych dotyczących innych form pomocy wynika, że rodziny otrzymują:

- Stypendium szkolne, które przeznaczone jest dla uczniów znajdujących się w ciężkiej sytuacji materialnej wynikającej z niskich dochodów na osobę w rodzinie, w szczególności, gdy w rodzinie występuje: bezrobocie, niepełnosprawność, ciężka lub długotrwała choroba, wielodzietność, brak umiejętności wypełniania funkcji opiekuńczo-wychowawczych, alkoholizm lub narkomania, a także gdy rodzina jest niepełna lub wystąpiło zdarzenie losowe.

Dane zawarte w tabeli 6 wskazują, że w stosunku do ubiegłego roku nieznacznie wzrosła liczba uczniów korzystających ze stypendium szkolnego, a jednocześnie zmalała wysokość dotacji na tą formę pomocy.

- Zasiłek szkolny, który przyznawany jest jednorazowo uczniowi, który przejściowo znalazł się w trudnej sytuacji życiowej, w wyniku zdarzenia losowego.

Dane zawarte w tabeli 6 wskazują, że w stosunku do lat poprzednich tylko 1 uczeń więcej skorzystał z zasiłku szkolnego.

- Wyprawkę szkolną, której celem jest wyrównywanie szans edukacyjnych i wspieranie rozwoju edukacyjnego uczniów, poprzez pomoc w formie dofinansowania zakupu podręczników.

Dane zawarte w tabeli 6 wskazują, że w stosunku do lat poprzednich zmniejszyła się liczba uczniów korzystających z pomocy w formie "wyprawki szkolnej", a także zmniejszono dotację na tę formę pomocy. Tendencja malejąca była spowodowana zmianą kryteriów dotyczących przyznawania "wyprawki szkolnej".

Tabela 7

Dane dotyczące rodzin współpracujących z asystentem rodziny.

Rok	Liczba rodzin objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci w rodzinach objętych wsparciem asystenta rodziny	Liczba dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej.
2013	38	84	1
2014	34	75	0
2015	35	77	4

Analiza danych zawartych w tabeli 7 wskazuje, że w stosunku do lat ubiegłych liczba rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych utrzymuje się na tym samym poziomie.

Pozytywnym efektem wspierania rodzin przeżywających trudności opiekuńczo-wychowawcze, w stosunku do lat poprzednich jest wzrost liczby dzieci, które powróciły do rodziny biologicznej.

Tabela 8

Dane dotyczące dzieci umieszczonych w pieczy zastępczej.

Liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej, w tym:			
Rok	Łączna liczba dzieci (narastająco)	Rodzina zastępcza	Placówki opiekuńczo-wychowawcze
2012	11	7	4
2013	14	10	4
2014	15	12	3

2015	18	14	4
-------------	----	----	---

Od dnia wejścia w życie ustawy o wspieraniu rodziny i systemie pieczy zastępczej, co roku wzrasta liczba dzieci przebywających w pieczy zastępczej.

Tabela 9

Dane dotyczące prowadzenia procedury "Niebieskiej Karty".

Rok	Liczba Niebieskich Kart			Liczba posiedzeń Zespołu Interdyscyplinarne	Liczba posiedzeń grup roboczych
	Ogólna liczba prowadzonych "Niebieskich kart"	Liczba rodzin, w strukturach których znajdują się tylko osoby dorosłe	Liczba rodzin, w strukturach których znajdują się dzieci		
2013	17	12	5	4	78
2014	41	26	15	3	113
2015	36	10	26	3	157

Z analizy danych zawartych w tabeli 8 dotyczących procedury "Niebieskiej Karty", prowadzonej w stosunku do osoby/rodziny, co do której istnieje podejrzenie, że jest dotknięta przemocą w rodzinie możemy zaobserwować:

- w stosunku do osób dorosłych - spadek liczby osób dotkniętych przemocą,
- w stosunku do rodzin, w strukturach których znajdują się dzieci - wzrost liczby osób dotkniętych przemocą.

Wśród najczęściej wymienianych przyczyn stosowania przemocy znajdują się:

- nadużywanie alkoholu,
- rozpad związków małżeńskich i partnerskich,
- trudności finansowe.

Z analizy zasobów instytucji funkcjonujących w obszarze wspierania rodziny oraz danych przedstawionych w niniejszym rozdziale wynika, że w naszym mieście prowadzona jest praca w zakresie wspierania rodziny na różnych płaszczyznach. Włączone są w nią instytucje, placówki, organizacje, które swoimi działaniami wspierają rodziny przeżywające trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych. Wspieranie rodziny jest

prowadzone za jej zgodą i aktywnym udziałem, z uwzględnieniem zasobów własnych oraz źródeł wsparcia zewnętrznego co ma na celu poprawę jej funkcjonowania.

3. Cel główny i cele szczegółowe.

CEL GŁÓWNY:

Wspieranie rodzin przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji związanych z opieką, wychowaniem i skuteczną ochroną dzieci, a także profilaktyka środowiska lokalnego w zakresie promowania społecznie pożądanego modelu rodziny.

CEL SZCZEGÓŁOWY 1			
Zabezpieczenie podstawowych potrzeb bytowych rodzin.			
Zadania		Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	Zapewnienie pomocy finansowej i rzeczowej rodzinom znajdującym się w trudnej sytuacji życiowej (np.: zasiłki okresowe, celowe, rodzinne wraz z dodatkami, zasiłki pielęgnacyjne, świadczenia pielęgnacyjne, specjalne zasiłki opiekuńcze, pomoc osobom uprawnionym do alimentów).	Poprawa sytuacji życiowej rodzin.	MOPS
2	Realizacja wieloletniego programu wspierania finansowego gmin w zakresie dożywiania "Pomoc państwa w zakresie dożywiania" na lata 2014-2020".	Wzrost liczby dzieci korzystających z pomocy w formie obiadów. Poprawa zasad znajomości prawidłowego żywienia dzieci. Wzrost zainteresowania rodziców kwestiami racjonalnego żywienia dzieci.	MOPS, szkoły, organizacje pozarządowe.

3	Realizacja innych rodzajów pomocy finansowej dla uczniów: stypendium szkolne, zasiłek szkolny, wyprawka szkolna.	<p>Wzrost liczby uczniów objętych pomocą w formie: stypendium szkolnego, zasiłku szkolnego, wyprawki szkolnej.</p> <p>Wyrównanie szans edukacyjnych dzieci z rodzin najuboższych.</p> <p>Poprawa sytuacji materialnej uczniów, którzy przejściowo znaleźli się w trudnej sytuacji życiowej w wyniku zdarzenia losowego.</p>	UM, szkoły.
4	Zabezpieczenie środków finansowych na współfinansowanie pobytu dziecka w rodzinie zastępczej, rodzinnym domu dziecka, placówce opiekuńczo-wychowawczej, regionalnej placówce opiekuńczo-terapeutycznej lub interwencyjnym ośrodku preadopcyjnym.	Zapewnienie wsparcia instytucjonalnego dzieciom.	MOPS
<p>CEL SZCZEGÓŁOWY 2</p> <p>Poprawa funkcjonowania rodziny, warunków dla rozwoju dziecka i wzmocnienie umiejętności opiekuńczo- wychowawczych.</p>			
Zadania		Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	Wsparcie asystentów rodziny dla rodzin z problemem w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczej.	<p>Wzmocnienie roli i funkcji rodziny.</p> <p>Zwiększenie umiejętności opiekuńczo-wychowawczych rodziny.</p> <p>Podniesienie świadomości w zakresie planowania oraz funkcjonowania rodziny.</p> <p>Zwiększenie integracji rodziny.</p> <p>Zapobieganie rozpadowi rodziny</p>	MOPS

		i umieszczaniu dzieci w pieczy zastępczej z powodów socjalno-bytowych.	
2	Zapewnienie dostępności do konsultacji i poradnictwa specjalistycznego oraz informowanie o miejscach, w których można otrzymać pomoc.	Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi.	Poradnia Psychologiczno –Pedagogiczna, MOPS, PCPR, UM, Punkt Konsultacyjno – Informacyjny UM.
3	Promocja i realizacja programu „Karta dużej rodziny”.	Objęcie pomocą rodzin wielodzietnych.	MOPS, UM.
4	Podnoszenie kompetencji rodzin, które wymagają wsparcia w zakresie prawidłowego pełnienia funkcji opiekuńczo-wychowawczych poprzez organizowanie warsztatów, szkoleń, konsultacji, poradnictwa oraz udostępnianie literatury fachowej.	Podniesienie umiejętności opiekuńczo - wychowawczych rodzin.	MOPS, PCPR, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, Punkt konsultacyjno – Informacyjny UM.
5	Finansowanie istniejących placówek wsparcia dziennego oraz dążenie do tworzenia nowych placówek na terenie miasta.	Poprawa organizacji czasu wolnego dla dzieci z rodzin wymagających wsparcia.	UM, MOPS, Szkoły, MKRPA, organizacje pozarządowe.
6	Tworzenie warunków do działania rodzin wspierających.	Zorganizowanie systemu wsparcia dla rodzin z problemem w wypełnianiu funkcji opiekuńczo – wychowawczych poprzez współpracę z rodzinami wspierającymi – w opiece i wychowaniu dziecka, prowadzeniu gospodarstwa domowego, kształtowaniu i wypełnianiu podstawowych ról społecznych.	MOPS
7	Monitorowanie sytuacji dzieci	Wzrost świadomości	MOPS, PCPR

	w rodzinach przeżywających trudności w wypełnianiu funkcji opiekuńczo-wychowawczych.	i umiejętności radzenia sobie w opiekowaniu się i wychowywaniu dzieci. Wzrost poczucia bezpieczeństwa w wypełnianiu ról rodzicielskich.	przedszkola, szkoły, kuratorzy.
8	Organizowanie wypoczynku dla dzieci i młodzieży.	Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania czasu wolnego dla dzieci i młodzieży.	Szkoły, stowarzyszenia, MKRPA.
CEL SZCZEGÓŁOWY 3 Podejmowanie działań interdyscyplinarnych, mających na celu zapobieganie sytuacjom kryzysowym oraz rozwiązywanie sytuacji kryzysowych już istniejących.			
	Zadania	Zakładane rezultaty	Realizatorzy
1	Wsparcie rodzin z problemem przemocy domowej oraz różnego rodzaju uzależnieniami (alkohol, narkotyki itp.)	Zmiana postaw i zachowań w rodzinach zagrożonych negatywnymi zachowaniami społecznymi. Wzrost świadomości i umiejętności radzenia sobie z negatywnymi zjawiskami społecznymi. Zwiększenie kompetencji opiekuńczo - wychowawczych rodziców. Kontynuacja systemowego interdyscyplinarnego wsparcia rodzin z problemem przemocy domowej.	MOPS, Zespół Interdyscyplinarny ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, Policja, MKRPA

2	Tworzenie i realizacja programów profilaktycznych w zakresie zapobiegania niekorzystnym zjawiskom społecznym.	Podniesienie umiejętności rodzicielskich oraz poprawa zdolności wychowawczych rodziców. Wzrost świadomości w związku z pełnieniem ról rodzicielskich. Promowanie i wspieranie organizacji różnych form spędzania czasu wolnego dzieci i młodzieży.	Zespół Interdyscyplinarnej ds. Przeciwdziałania Przemocy w Rodzinie, MKRPA, organizacje pozarządowe.
CEL SZCZEGÓŁOWY 4			
Podnoszenie kompetencji służb zajmujących się niesieniem pomocy rodzinom.			
	Zadania	Zakładane rezultaty	Realizatorzy .
1	Pomoc w podnoszeniu kwalifikacji zawodowych pracowników pomagających rodzinie.	Podniesienie kompetencji i skuteczności podejmowanych działań pomocowych poprzez udział w szkoleniach, kursach, warsztatach.	MOPS, PCPR, UM, Poradnia Psychologiczno – Pedagogiczna, MKRPA, szkoły, przedszkola.

5. Finansowanie.

Finansowanie Gminnego Programu Wspierania Rodziny na lata 2016-2018 odbywać się będzie w ramach środków budżetu Gminy Miejskiej Człuchów, środków z budżetu państwa oraz, w miarę możliwości ze środków pozabudżetowych.

6. Monitorowanie.

Informacja z realizacji Programu przedstawiana będzie w formie sprawozdania za dany rok kalendarzowy, w odniesieniu do konkretnych zadań poszczególnych celów szczegółowych. Sprawozdanie będzie sporządzane w terminie do końca marca danego roku za rok poprzedni.

7. Podsumowanie.

Realizacja Programu ma na celu prawidłowy rozwój dziecka w rodzinie, która otacza je miłością, zapewnia poczucie bezpieczeństwa i zaspokaja jego potrzeby. Jest podstawowym

środowiskiem zabezpieczenia emocjonalnego oraz naturalnym środowiskiem wychowawczym, w którym główny element stanowią interakcje zachodzące między jej członkami. Rodzina w sposób świadomy i nieświadomy oddziałuje na osobowość dziecka, przekazuje mu swój system wartości, tradycje, poglądy, ukierunkowuje jego aktywność i postępowanie na całe życie. W realizacji tych działań rodzina wymaga pomocy i wsparcia ze strony instytucji, organizacji, specjalistów, co zostało uwzględnione w niniejszym Programie.